

FISKERIDIREKTORATET
Ressursavdelingen

Fiskeri- og kystdepartementet
Boks 8118 Dep

0032 OSLO

Saksbehandler: Fredrik Holmboe

Telefon: 46813189

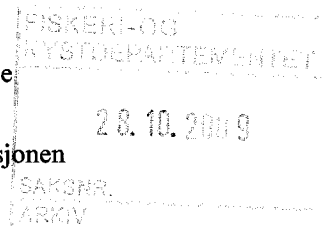
Seksjon: Reguleringsseksjonen

Vår referanse: 09/14937

Deres referanse:

Vår dato: 26.10.2009

Deres dato:

Att:

REGULERING AV FISKET ETTER MAKRELL I KYSTFARTØYGRUPPEN - HØRING

Det vises til Fiskeri- og kystdepartementets høringsnotat av 9. juli 2009 vedrørende regulering av fisket etter makrell kystfartøygruppen. Fiskeridirektoratet har gjennomgått forslaget til fremtidig reguleringsmodell for dette fiskeriet.

1. Innledning

Makrellreguleringen er blitt svært komplisert. Det er imidlertid politisk enighet om å sikre en variert flåtestruktur av hensyn til de mindre aktørene, samt sikre bosettingen i distriktene, og da er en viss kompleksitet i regelverket ikke til å unngå.

Det har i perioder vært stor uro i kystgruppen i makrellsesongen på grunn av reguleringene. For garn/ snørefartøy toppet dette seg i 2008, da gruppen var inndelt etter Finnmarksmodellen. Gjennomføringen av fisket synes å ha gått bedre i 2009.

Finnmarksmodellen eller varianter av denne har vært brukt i ulike fiskeri for å verne de minste fartøyene. Lav og usikker deltakelse fra år til år med hensyn til hvor mange av de minste fartøyene som faktisk vil delta i fisket gjør at overregulering av gruppekvoten til de minste fartøyene er nødvendig. Dette medvirker til at det skapes en følelse av skjevfordeling mellom gruppene fordi mindre fartøy får større maksimalkvoter enn større fartøy. I tillegg er det et problem at fisketakten er ulik for fartøy med ulik størrelse. Dette medfører at de større fartøyene blir liggende inaktiv i påvente av eventuelle refordelinger.

I tidligere år har det vært vanlig at makrellfisket i kystgruppen må stoppe etter kort tid på grunn av svært god tilgjengelighet. I de siste årene har det i kystgruppen vært et problem at de ulike undergruppene ikke klarer å fiske sin gruppekvote. Dette skyldes at makrellen har endret vandringsmønster de siste årene. Konsekvensen av dette er vanskelige forhold for de minste fartøyene fordi den store makrellen ikke har kommet inn til kysten. I tillegg har værforhold spilt inn slik at de store fartøyene har hatt lettere for å planlegge og gjennomføre fisket enn de minste fartøyene. Fra år til år er det også usikkert hvor mange av de minste fartøyene som deltar i fisket. For de store fartøyene har fartøykvoter derfor vært en god løsning, mens det er behov for overregulering av gruppekvoten for de minste fartøyene.

Behovet for å verne de minste fartøyene er en vesentlig årsak til at man har valgt å dele kystflåten inn i grupper. Det er i regulering av kystflåtens fiske etter torsk nord for 62°N og i fisket etter makrell at dette behovet har vært mest fremtredende. Derfor er det naturlig å se reguleringen av disse fiskeriene i sammenheng. En del fartøy har adgang til å delta i begge fiskerier og det er derfor hensiktsmessig at rammene de må forholde seg til er mest mulig harmonisert, også fordi forskjellige krav til fartøyutforming innen samme flåtegruppe vil kunne påvirke reglernes legitimitet. Fiskerimyndighetene bør ha som generell holdning at tilnærmet like reguleringsutfordringer løses likt.

2. Begrepsavklaring

Fiskeridirektoratet vil innledningsvis presisere noen av begrepene som benyttes i høringsnotatet:

- Det enkelte fartøy i lukket gruppe har en deltakeradgang med en kvotefaktor basert på hjemmelslengden, som er lengden på fartøyet på en bestemt dato kalt skjæringsdato. Fartøy med adgang til å delta, kan også ha tilleggskvoter på makrell i medhold av strukturvoteordningen. Tilleggskvotene har kvotefaktor som tar utgangspunkt i avgivende fartøys kvotefaktor, avkortet med 20 %.
- Grunnkvoten baseres på fartøyets deltakeradgang, og inkluderer *ikke* strukturkvoter. Begrepet sier ikke noe om kvoten er over- eller underregulert, eller hvorvidt kvoten er garantert.
- Fartøykvoter innebærer at fartøyene gis kvoter som i praksis er garanterte. Fartøykvotene kan være svakt overregulerte, flatt regulert eller underregulerte.
- Maksimalkvoter er kvoter der summen av fartøyenes kvoter er vesentlig større enn gruppekvoten. Fartøyene har ikke noen garanti for at de får fiske det tildelte kvantumet. De maksimalkvoteregulerte fiskeriene blir fulgt tett opp av Fiskeridirektoratet og fisket stoppes når gruppekvoten er beregnet oppfisket.
- Garantert kvantum kan gis til fartøy som ikke reguleres med fartøykvoter. Det garanterte kvantum er gjerne basert på en fordeling av gruppekvoten uten overregulering.

3. Prinsipper og mål for reguleringen

Fiskeri- og kystdepartementets hovedmålsetting ved fastsettelse av et nytt reguleringsopplegg for kystfartøygruppen i makrellfiske er først og fremst å hindre overfiske av den fastsatte gruppekvoten. Samtidig skal en rekke andre hensyn vektlegges:

- Opprettholde en variert flåtestruktur og sikre jevn konkurranse mellom fartøy av ulik størrelse.
- Utnytte gruppekvoten uten vesentlige reguleringsendringer, spesielt refordelinger, eller uforutsette stopp i fisket.
- Stabile og forutsigbare rammevilkår over tid.
- Begrense administrasjonen av fiskeriet.

Videre bør det inngå i vurderingen hvilket opplegg som lar seg harmonisere med reguleringen av kystfiske etter torsk.

Fiskeridirektoratet er enig med Fiskeri- og kystdepartementet i de nevnte hovedhensyn. Fiskeridirektoratet er særlig opptatt av at reguleringsopplegget må utformes så enkelt som mulig, primært av hensyn til næringsutøverne, men kontrollhensyn må også vektlegges. Legitimitet er også vesentlig. I tillegg er selvfølgelig Fiskeridirektoratet enig med Fiskeri- og kystdepartementet at det også bør være så enkelt som mulig å administrere.

3.1 Redskapsgrupper

Inndeling i redskapsgrupper antas medvirkende til at det opprettholdes en variert flåtestruktur. Hvis en fjerner skillet mellom notfartøy og garn/snørefartøy og overlater til næringsutøverne selv å velge redskap vil faktorer som høyere effektivitet, lengre fangstsesong, mindre avhengighet av tilgjengelighet, bedre kvalitet, lavere driftskostnader og lignende hensyn være bestemmende for valg av redskap. Næringen er tilpasningsdyktig og konsekvensen av valgfrihet kan bli kun ett redskap i makrellfisket.

3.2 Inndeling i grupper og beregning av overregulering

Kystnotfartøygruppen er regulert med to reguleringsgrupper, under og på eller over 13 meter. Dette innebærer to gruppekvoter og to forskjellige overreguleringer. Før 2007 var fartøyene innplassert etter hjemmelslengde ved beregning av overregulering. Fartøygruppen under 13 meter hjemmelslengde var sterkt overregulert, og som følge av dette var der sterke insentiver til å øke faktisk lengde på fartøyet for å kunne utnytte overreguleringen fullt ut. For å bremse denne utviklingen, valgte en fra 2008 å innplassere fartøyene etter faktisk lengde ved beregning av overregulering. Garn/snørefartøy har i hovedsak vært regulert med én gruppekvote og én overregulering, bortsett fra i 2008 når en valgte å inndele fartøyene i tre grupper etter Finnmarksmodellen, og innplassering etter største lengde ved beregning av overregulering.

Departementet ser for seg en endring som innebærer at kystfartøygruppen får like lengdeinndelinger uavhengig av hvilket redskap en benytter, og forslår at denne settes ved 11 eller 13 meter. Det vil kun være nødvendig med gruppeinndeling og egne gruppekvoter i kystfartøygruppen dersom fartøyene trenger særskilt beskyttelse mot konkurranse fra fysisk større fartøy. Det er derfor naturlig å bestemme lengdeinndeling ut i fra hvem som trenger skjerming fra de øvrige fartøyene i kystflåten. De som fisker med store fartøy vil ha et konkurransefortrinn fremfor de som fisker med mindre fartøy, fordi de i mindre grad er værutsatt, de laster mer, har større mobilitet og er ikke like avhengig av nærhet til mottak.

Departementet foreslår et felles og absolutt lengdegruppeskille for kystfartøygruppen når det gjelder overregulering og tildeling av maksimalkvoter. Departementet anbefaler videre i sitt høringsnotat å legge faktisk lengde til grunn for beregning av overregulering.

Ulempen ved å legge faktisk lengde til grunn for beregning av overregulering er at utskiftning i flåten i løpet av året vil kunne endre den faktiske overreguleringen i de ulike gruppene.

Gruppekvoten beregnes på grunnlag av fartøys sammensetningen ved årsskiftet. Utskiftninger av fartøy som skjer i løpet av året vil således ikke medføre at gruppekvoten endres, men at over-/underreguleringen endres. Makrellfisket foregår i hovedsak på høsten, slik at der kan være store endringer i gruppesammensetningen fra årsskiftet og fram til fisket åpner. Det er derfor viktig at det presiseres hva som ligger i begrepet "et felles og absolutt lengdegruppeskille", om en mener et felles og absolutt skott mellom gruppene eller om skillet kun bestemmer innplassering i fartøygruppe. Med et absolutt skott og en lengdeinndeling på 11 meter, vil for eksempel et fartøy under 11 meter ikke kunne byttes ut til et fartøy over 11 meter. Dermed kan ikke fartøyet bli innplassert i gruppen over 11 meter og endre overreguleringsgraden.

Ulempen ved å legge hjemmelslengde til grunn for beregning av overregulering er at man ved stor grad av overregulering kan risikere kvotemotiverte utskiftninger til større fartøy for å være i bedre stand til å ta de tildelte kvotene. Dette så vi spesielt i 2006, når en i kystnotgruppen refordelte i flere omganger. En konsekvens av kvotemotiverte utskiftninger er at den reduksjon i overreguleringsgrad som en over tid må forvente som en følge av teknologisk fremgang og mer effektiv drift, vil kunne komme enda raskere. Ved å benytte hjemmelslengde som beregningsgrunnlag for overregulering, vil en få raskere utskiftning i retning av større fartøy enn ved å bruke faktisk lengde. Denne utviklingen kan gi en flåte som i større grad utnytter tildelte kvoter, men også en flåte som er mindre differensiert.

Det vil imidlertid være en trend i retning av utskiftning til større fartøy både ut fra bekvemmelighet om bord, mulighet til å ta bedre vare på fangsten, teknologisk utvikling og fordi mottakssituasjonen trolig vil være noe vanskeligere med færre og mer geografisk spredte mottak. Det er dermed ikke bare spørsmål om innplassering etter faktisk lengde eller hjemmelslengde som alene vil være avgjørende i forhold til valg av størrelse på det fartøyet en ønsker å drifte med.

Ut i fra en totalvurdering hvor stabilitet, forutberegnelighet og harmonisering med reguleringene i fisket etter torsk nord 62°N veier tungt vil Fiskeridirektoratet anbefale at en som hovedprinsipp innplasserer etter hjemmelslengde.

Tabellene under viser deltakeradgangene i redskapsgruppene fordelt på hjemmelslengde og største lengde.

Tabell 1: Antall deltakeradganger i kystnotgruppen, fordelt på hjemmelengde og største lengde

Største lengde	Hjemmelengde						Totalt
	0 - 9,99m	10-10,99 m	11-12,99 m	13 -14,99 m	15 -17,99 m	18 - 21,35 m	
0 - 9,99m	47	5	1				53
10-10,99m	16	48	2				66
11-12,99m	3	6	18	1			28
13-14,99m		1	8	3			12
15-17,99m		2	2				4
18-21,35m			2	4	2	7	15
over 21,35m		3	3	2	1	30	39
Totalt	66	65	36	10	3	37	217

Kilde: Konesjons- og deltakerregisteret per 5. oktober 2009

Tabell 2: Antall deltakeradganger i garn/snøregruppen, fordelt på hjemmelengde og største lengde

Største lengde	Hjemmelengde						Totalt
	0 - 9,99m	10-10,99 m	11-12,99 m	13 -14,99 m	15 -17,99 m	18 - 21,35 m	
0 - 9,99m	25	6					31
10-10,99m	10	68	1	1	1		81
11-12,99m	2	9	39	2	1		53
13-14,99m		3	9	21	2	2	37
15-17,99m	1	1		4	5	1	12
18-21,35m			1	4	4	4	13
over 21,35m					1	2	3
Totalt	38	87	50	32	14	9	230

Kilde: Konesjons- og deltakerregisteret per 5. oktober 2009

3.3 Risikofylt adferd

Fiskeridirektoratet vil også peke på én type beslutning som lett gir grunnlag for kritikk. Hvis det sent på året gjenstår mye av en gruppekvote kan det være ønskelig å øke den individuelle maksimalkvoten vesentlig i et forsøk på å få fartøy tilhørende den aktuelle gruppen til å fiske opp egen gruppekvote. På dette tidspunktet i sesongen har gjerne makrellen trukket vestover og ut i havet samtidig som at det er betydelig værmessige utfordringer. I de senere år har en sett en tendens til at små fartøy ("enmannsjarker") går langt til havs for å fiske makrell. Selv om beslutningen er fiskerens ansvar bør ikke myndighetene iverksette reguleringer med sterke insentiv til risikofylt adferd. Denne typen problemstilling har også en side til det som fremkommer i departementets forslag om "et absolutt størrelsesskille". Et slikt skille vil innebære begrensninger og dermed kunne ha sikkerhetsmessige konsekvenser.

4 Forslag til regulering av fisket etter makrell i kystgruppen fra og med 2010

I høringsnotatet skisserer Fiskeri- og kystdepartementet to ulike alternativer til regulering i kystgruppa fra og med 2010. Under gjennomgår Fiskeridirektoratet de to forslagene med fokus på målsettingene nevnt overfor.

4.1 *Forslag 1: Videreføre fordeling av kvote mellom kystnot og garn/snørefartøy – innføre lik lengdegrupeinndeling*

Dette forslaget viderefører skillet mellom redskapsgruppene, men innfører en lik lengdegrense etter faktisk lengde i begge gruppene. Dette vil innebære fire reguleringsgrupper og fire gruppekvoter, samt videreføring av fordelingen mellom redskapsgruppene. Dette forslaget ligger nærmest årets regulering.

4.1.1 *Opprettholde en variert flåtestruktur*

Fiskeri- og kystdepartementet fremhever i høringsnotatet at ”for å sikre ein variert flåtestruktur vert det føreslått eit felles og absolutt lengdegruppeskilje for heile kystfartøygruppa når det gjeld overregulering og tildeling av maksimalkvotar.”

Opprettholdes et fast skille mellom redskapstypene, vil både garn/snørefartøy og kystnot som redskapsgrupper bli skjermet. Et absolutt skille på faktisk lengde i begge reguleringsgruppene vil minske konkurransen og sikre en variert flåtestruktur med hensyn til fartøystørrelse. Det må likevel nevnes at fartøy som fisker etter makrell med not også kan velge å fiske med dorg under dagens regulering. Uavhengig av hvilket redskap som benyttes, belastes den gruppekvoten som fartøyet har adgang til å delta i.

4.1.2 *Sannsynlighet for at hele gruppekvoten blir tatt uten større refordelinger, reguleringsendringer eller stopp underveis*

I høringsnotatet gir Fiskeri- og kystdepartementet uttrykk for at et skille på 13 meter har den fordel at det blir mindre nødvendig med høy overregulering for den minste garn/snørefartøy fordi deltagelsen blir sikrere enn ved en lengdegrense på 11 meter faktisk lengde.

Fiskeridirektoratet bemerker at så lenge man skjermer den minste gruppen vil man neppe unngå overregulering og justeringer underveis i fisket. Særlig de minste fartøyene er avhengig av tilgjengelighet og værforhold. En lengdegrense på 13 meter vil likevel bidra til å redusere overreguleringen av den minste gruppen sammenlignet med et skille ved 11 meter, og det vil igjen redusere behovet for større refordelinger, reguleringsendringer og stopp underveis.

4.1.3 *Stabilitet og forutsigbarhet*

Vesentlige målsetninger er stabile og forutsigbare rammebetingelser for aktørene, og i høringsnotatet skriver departementet at ”det er ei kjensgjerning at til meir detaljert reguleringa er og til fleire atterhald ho inneheld, til vanskelegare er det å føresjå alle verknadene, og til meir sannsynleg er det at ein må gjere tilpassingar gjennom året, som er uventa for næringa”.

De større fartøyene vil som følge av sin fleksibilitet i utgangspunktet ha forutsigbarhet med hensyn til utnyttelse av egen gruppekvote, men overregulering av mindre fartøy kan få følger også for de større fartøyene. Det vil fremdeles bli støy om ufisket kvantum fordi det hvert år er forskjellig når og hvor mye man må reforedele. For å oppnå forutsigbarhet er det viktig å

beholde reguleringen over en lengre periode. Det er imidlertid også vesentlig å ha en fleksibilitet som er egnet til å fange opp forutsigbare eventualiteter. Ved valg av reguleringsmodell med stor risiko for ufisket kvote hvis tilgjengelighet, værforhold eller andre forventninger svikter, er det vesentlig i forhold til begrepet forutsigbarhet at disse eventualitetene er avklart i forkant, for eksempel ved fastsettelse av skjæringsdato for refordeling.

Gjennomføring av endringer for kystfartøygruppen som følge av høringen vil endre rammebetingelsene til flåten og dermed på kort sikt være i motstrid til målet om å være forutsigbart og stabilt. Det er derfor viktig at de endringer som gjennomføres er egnet til å gjøre reguleringen stabil og forutsigbar for flere år fremover.

4.1.4 Enkel administrasjon

Fiskeri- og kystdepartementet skriver at "[regelverket] skal vere betre tilpassa ei god og kostnadseffektiv administrativ handheving... Eit opplegg som er basert på skissene som er lagt fram her vil gjere det langt enklare for forvaltninga å fastsetje dei årlege reguleringane". I tillegg vises det til som nevnt ovenfor, at jo flere detaljer og forbehold jo mindre forutsigbarhet, dette vil også gjelde i forhold til kompleksiteten av administreringen av fisket.

Med en referanseperiode som omfatter 2009 samt årene før 2008 innebærer "forslag 1" at en går fra tre til fire reguleringsgrupper. Med fire reguleringsgrupper og fire gruppekvoter er det forutsigbart at det vil bli nødvendig å gjøre endringer i løpet av året for å oppnå hensiktsmessig gjennomføring av fisket. Flere grupper vil øke risikoen for reguleringsendringer i løpet sesongen, for eksempel som følge av forventede forutsetninger, slik som et vern av de minste fartøyene.

4.2 Forslag 2: Felles kvote for kystnot og garn/snørefartøy – lik lengdegruppeinndeling

Dette forslaget innebærer at man slår sammen redskapsgruppene not og garn/snørefartøy, med ett skille på faktisk lengde for hele gruppen. Dette gir to reguleringsgrupper og to gruppekvoter. Fartøyene innplasseres etter faktisk lengde uavhengig av hvilket redskap de har adgang til å delta med. Det er foreslått at det enkelte fartøys kvotefaktor forblir uendret. Fartøyet beholder da dagens kvotefaktor slik at fartøy med samme hjemmelslengde og største lengde, har forskjellige kvotefaktor avhengig av hvilken redskapsgruppe en har opparbeidet adgang til å delta i makrellfisket i.

Fiskeridirektoratet bemerker at tabell 12 i høringsnotatet er misvisende fordi grunnkvotene i denne tabellen tar utgangspunkt i kystfartøygruppens totale kvote på 35.058 tonn. Kvoteenheten som er benyttet til å beregne grunnkvotene (flat fordeling) er på 30,93 tonn. Dette er beregnet med utgangspunkt i antall deltakeradganger fra tabell 1 og 2 i høringsnotatet. Disse to tabellene er eksklusiv strukturkvoter, og kvoteenheten på 30,93 som benyttes i eksempelet er derfor høyere enn den skal være når 35.058 tonn fordeles uten overregulering. For å finne en flatt fordelt kvote så må gruppekvoten fordeles på alle faktorene i gruppen, inkludert strukturkvotefaktorene. Antall faktorer i hele kystgruppen er på 1.450,506 i henhold til Konesjons- og deltakerregisteret per 5.oktober 2009 (se tabell 4 nedenfor). En flatt fordelt gruppekvote gir da en kvoteenhet på 20,7224 tonn, og korrigeringen er vist i tabell 3.

Tabell 3: Korrigering av grunnkvotene i tabell 12 i høringsnotatet.

Kvotefaktor	Grunnkvote (tonn)
1,0000	20,72
1,2145	25,17
1,5303	31,71
1,7500	36,26
2,1300	44,14
4,4617	92,46
6,5555	135,85
10,5897	219,44

4.2.1 Opprettholde en variert flåtestruktur

I høringsnotatet vurderer Fiskeri- og kystdepartementet det slik at det er lite trolig at en sammenslåing av redskapsgruppene vil gjøre det mindre attraktivt å dorge makrell fordi dette er knyttet til tradisjoner og fordi de mindre fartøyene blir skjermet fra de større ved en høyere overregulering. Det vises også til at faktorene ligger fast og garanterer for grunnkvoten.

Det er mulig at "forslag 2" vil opprettholde en variert flåte, men fritt valg for hver enkelt fartøyeier kan ikke garantere dette. Som beskrevet ovenfor kan redskapsfordelingen endres betraktelig avhengig av endrede eksterne faktorer, og dette forslaget kan derfor ikke garantere variasjon i flåtestruktur/redskapsbruk i denne sammenheng.

4.2.2 Sannsynligheten for at hele gruppekvoten blir tatt uten større refordelinger, reguleringsendringer eller stopp underveis

Så lenge man skjermer den minste gruppen vil man ikke komme utenom risikoen for justeringer i løpet av reguleringsåret. "Forslag 2" har to reguleringsgrupper, og den største lengdegruppen vil trolig bli regulert omtrent uten overregulering. Færre grupper kan potensielt føre til at refordelingene blir færre, men større enn for "forslag 1".

4.2.3 Stabilitet og forutsigbarhet

Som nevnt ovenfor har departementet i høringsnotatet presisert viktigheten av å være bevisst på hvordan kompleksitet og forbehold i reguleringene motvirker stabilitet og forutsigbarhet.

Færre grupper vil trolig gi sterkere motstridende interesser innenfor i gruppene. For eksempel forskjell i effektivitet og sesong for redskapsgruppene. Vurderingene underveis i sesongen vil bli tyngre, men forhåpentligvis færre. Dette vil også føre til at en klart nødvendig refordeling for mindre notfartøy ikke lenger trenger å være så åpenbar når det gjelder en refordeling for hele gruppen under 11/13 meter største lengde. Det er derfor ikke gitt at dette forslaget vil føre til økt forutsigbarhet for gruppen.

4.2.4 Enkel administrasjon

Som det er gjengitt ovenfor så vurderer departementet at et reguleringsopplegg som baserer seg på de skisserte forslagene gjør det lettere for forvaltningen å fastsette de årlige reguleringene.

Av samme årsaker som i siste avsnitt i 4.2.3 følger det at ”forslag 2” ikke nødvendigvis innebærer en forenkling av administrasjonen av fiskeriet.

4.2.5 Andre forhold

Når redskapsgruppene slås sammen må det tas hensyn til at spesielt notfartøy under 13 meter største lengde har behov for adgang til å starte fisket før åpningsdatoen i første halvdel av august. Dette kan løses ved at kun fartøy med adgang til å delta med not får starte fisket før, men det er uklart hvordan dette skal håndteres når fartøyene i gruppen står fritt til å velge redskap.

Videre vil refordelingsdatoen for fartøyene under en fastsatt metergrense kunne gi utfordringer. De mindre notfartøyene fisker tidligere og ved litt andre fiskeforhold enn dorg. En tidlig refordeling vil derfor kunne favorisere not, mens en senere refordeling vil kunne favorisere garn/snørefartøyene. For de større fartøyene vil alternativ 2 kunne bli til gunst for fartøy som fisker med not og til ugunst for dorg. Dette fordi not i dag er underregulert, mens garn/snørefartøy i 2008 hadde en liten overregulering.

4.2.5.1 Historisk fordeling mellom redskapsgruppene

Tradisjonelt har kystfartøyenes gruppekvote vært fordelt med 65 % til notgruppen og 35 % til garn/snørefartøy. Dette er en etablert fordeling. Forslag 2 innebærer at allerede eksisterende kvotefaktorer skal benyttes. Ved ikke å justere kvotefaktorene ved sammenslåingen, så vil notfartøy ha en større andel av de totale faktorene i gruppen enn garn/ snørefartøy og følgelig få en større andel av gruppekvoten enn det de tradisjonelt har hatt. Tabell 4 illustrerer dette og viser at fordelingen mellom redskapsgruppene favoriserer kystnot i forhold til dagens fordeling ved en sammenslåing.

Dette skyldes blant annet at notgruppen har fått fordelt strukturgevinst mens garn/ snørefartøy ikke har fått det. Men selv med fordeling av strukturgevinst vil en ikke oppnå fordelingen 65/35 % mellom fartøy som har adgang til å delta i notgruppen og fartøy som har adgang til å delta i garn/snøregruppen. Ønsker næringen å opprettholde fordelingen 65/35 % må kvotefaktorene endres.

Tabell 4: Oversikt over fordelingen av faktorer i kystgruppen

Fartøygruppe	Totalt antall faktorer	Andel av total (%)
Kystnot	1 016,214	70,06
Garn/snøre	434,292	29,94
Sum	1 450,506	100,00

Kilde: Konesjons- og deltakerregisteret per 5. oktober 2009

Konsekvensen av å slå sammen gruppene, enten man velger å justere kvotefaktorene for å opprettholde fordelingen eller ikke, er at eventuelle refordelinger i gruppen under ”forslag 2” vil føre til at det refordelles til nærliggende størrelsesgruppe (som det står i Reguleringsmøtets sak 6/06) ikke tilliggende redskapsgruppe. Fordelingen mellom garn/snørefartøy og not (uavhengig av om den er 65/35 % eller noe annet), vil dermed kun gjelde før eventuelle refordelinger; en refordeling vil tilfalle den gruppen som er mest effektiv.

Da kvotefaktorene i kystnotgruppen ble satt var det ut fra en bestemt fordeling av gruppekvoten til kystnot med henholdsvis under og over 13 meter hjemmelslengde. Da

kystnot var regulert etter hjemmelslengde var denne fordelingen 23/77 % til henholdsvis under og over 13 meter hjemmelslengde. I 2007 ble reguleringen endret slik at kystnotfartøyene ble innplassert etter faktisk lengde, og samtidig ble det bestemt at gruppekvote beregnes på grunnlag av en slik inndeling. Det vil si at sum faktorer faktisk blir lagt til grunn for fordelingen av gruppekvote. Fordelingen endrer seg med endringer i fartøymassen og for kystnotgruppen er fordelingen per 5. oktober vist i tabell 5 under.

Tabell 5: Fordelingen av faktorer i kystnotgruppen etter faktisk lengde

Fartøygruppe	Faktorer	Andel av gruppekvote (%)
Kystnot under 13m st.l. ¹	220,663	21,71
Kystnot over 13m st.l.	795,551	78,29
Totalt	1 016,214	100,00

Kilde: Konesjons- og deltakerregisteret per 5. oktober 2009

¹ Gruppen under 13 meter inkluderer fartøy mellom 13-14,99m største lengde med hjemmelslengde under 13m.

4.2.5.2 Varianter av overregulering under forslag 2

I høringsforslaget fremkommer at ulike varianter av overregulering kan benyttes ved et regime basert på "forslag 2". Disse variantene kan for eksempel være felles overregulering for alle fartøyene, overregulering etter redskap som benyttes (høyere for garn/snørefartøy), ulike åpningsdatoer for ulike redskapsgrupper for å skjerme de minst effektive. Fiskeridirektoratet mener dette åpner for mange problemstillinger som vil være svært vanskelig å gjennomføre i praksis. Hvordan skal dette håndheves, hva med fartøy som rigger om underveis i sesongen, hvordan skal man vurdere hvilket redskap som benyttes før sesongen, hvorfor flere grupper hvis man skal overregulere alle likt uansett? Fiskeridirektoratet vil vise til det som er beskrevet i høringsnotatet om konsekvenser av detaljrikdom og forbehold i reguleringene og fraråde at man velger slike løsninger.

5 Fiskeridirektoratets tilrådning

Utgangspunktet for at Fiskeri- og kystdepartementet ønsket en total gjennomgang av makrellreguleringene for kystfartøy var den økende kompleksiteten de senere år. Det ble også signalisert ønske om en vurdering av mulig harmonisering i forhold til regulering av fiske etter torsk med konvensjonelle redskap nord for 62°N. Det har vært en lang prosess med torskereguleringen før den har kommet dit den er i dag. En harmonisering av regelverket i fisket etter henholdsvis torsk og makrell er et sterkt argument for å endre makrellreguleringen. Dette er viktig for ryddighet og av et prinsipp om forenkling av regelverket.

Dersom reguleringen endres må det påregnes at enkelte vil komme dårligere ut enn andre. Dersom en enkel og oversiktlig regulering skal oppnås er det viktig at det ikke foretas individuelle tilpassinger. Det vil imidlertid være enklere å gjennomføre slike endringer nå hvor kvotesituasjonen er relativt god, enn i en situasjon med nedadgående kvoter.

Etter Fiskeridirektoratets oppfatning bør en regulere kystgruppens makrellfiske i to reguleringsgrupper uten at det skilles på redskap. Fartøyene bør innplasseres etter hjemmelslengde, og grensen mellom de to gruppene bør settes til 11 meter hjemmelslengde. Dette vil innebære en harmonisering mellom not og garn/snørefartøy med den konsekvens at grensen for gruppen not under 13 meter forsvinner.

Det vises til at et skille på 11 meter vil være bedre egnet til å ivareta behovet de små fartøyene har for skjerming mot konkurranse fra større fartøy. Fiskeridirektoratet anser ikke at det er tilsvarende behov for å skjerme redskapsgruppene. Innplassering etter hjemmelslengde ved beregning av overregulering medfører at fartøy med ulik faktisk lengde fisker i samme gruppe. Ved å innplassere fartøy etter hjemmelslengde, samtidig som en tar hensyn til faktisk lengde ved beregning av overregulering, kan de kvotemessige konsekvensene motvirkes. Dette vil innebære at en legger til grunn det samme reguleringsprinsippet som for torsk. Som følge av at de mindre fartøyene er kraftig overregulert kan det være nødvendig å ta hensyn til faktisk lengde i en overgangsperiode, slik at aktørene får tid til å tilpasse seg. Når reguleringen får "gått seg til" er det rimelig å anta at overreguleringen vil kunne reduseres fordi det ikke lenger er nødvendig å ta hensyn til faktisk lengde ved beregning av overregulering.

En sammenslåing av redskapsgruppene vil imidlertid kreve et betydelig analysearbeid før det iverksettes, samt at det må tas stilling til praktisk gjennomføring. Fiskeridirektoratet er innstilt på å bidra i dette arbeidet.

En konsekvens av dette er at "strukturforskriften" må tilpasses en slik endring. Det kan derfor være hensiktsmessig å avvente en evaluering av strukturordningen før reguleringsregimet endres.

Fiskeridirektoratet er av den oppfatning at det vil være vanskelig å gjøre de nødvendige forberedelser til et nytt reguleringsopplegg før neste års reguleringer må fastsettes.

Fiskeridirektoratet anbefaler derfor at en makrellregulering for kystgruppen etter mønster fra inneværende år videreføres for 2010 som en midlertidig løsning.

Med hilsen

Liv Holmefjord
Fiskeridirektør

Lisbeth Plassa
Direktør